

Kokeile ja kehity – uusia mahdollisuuksia maatilalle

Kannattavuuslaskelmat käytännön maatalouskokeilussa

19.2.2026

Mikko Yli-Kuivila

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Mikä on kokeilutuen rooli laskelmien näkökulmasta?

Mitä tarkoitus saada tästä irti:

- riskien hallinta
- päätöksenteon tuki
- kokeilun vertailu nykyiseen tuotantoon

Käydään läpi lyhyt laskentapohja kannattavuudesta.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Kannattavuuden peruskäsitteet käytännön tasolla

Käsitteet joista yleisesti puhutaan

Tuotot

- Myyntitulo
- Eläin tai peltotuet
- Avustukset
 - kokeilun aikana
 - Kokeilun jälkeen, mikäli lähdetään kokeilun jälkeen investoimaan

Muuttuvat kustannukset

- Siemenet
- rehut
- Lannoite
- Polttoaine
- Työ
- Ym.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Kannattavuuden peruskäsitteet käytännön tasolla

Kiinteät kustannukset

- Rakennukset
 - Koneet
 - Poistot
 - pääoman kustannus
- **Katetuotto 1 ja 2**
 - Kate1
 - Huomioi muuttuvat kulut
 - Kertoo kannattavuuden kokeilulle helposti
 - Kate 2
 - Huomioi myös kiinteät kulut
 - Pärjäkö vanhoilla koneilla → kiinteät kulut laskee
 - Pitääkö hankkia uutta kalustoa → kiinteä kulu nousee

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Kannattavuuden peruskäsitteet käytännön tasolla

Käsitteet joista yleisesti puhutaan

- Tunnusluvut, joiden avulla kokeiluja kannattaa arvioida:
 - €/ha
 - €/eläin
 - €/työtunti
 - Käyttökate

Lyhyt esimerkki:

"Jos kokeilet uutta kasvia, katetuotto 1 kertoo jo 80 % siitä, onko kokeilu järkevä."

Työkalut ja laskelmien rakenne

Kokeilun kustannusrakenne

- Tunnistettava kokeilun lisäkustannukset nykyiseen verrattuna
 - Työmenekki
 - Investointitarve
 - Osaamisen täydennys
- Tunnistettava tyypillisiä eroja kokeilukohteiden välillä (vilja, nurmi, erikoiskasvit, eläintuotanto)
 - Työmenekki
 - Investointitarve
 - Osaamisen täydennys
 - Luvanvaraisuus/tuotantosopimus

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Työkalut ja laskelmien rakenne

Laskelmien tekemisen perusrunko

- Lähtötiedot:
 - pinta-ala / eläinmäärä / tuotantoyksikkö
 - tuotokset
 - panokset ja hinnat
 - työmenekki
- Laskentapohja (Excel/Google Sheets):
 - Tuotot
 - Muuttuvat kustannukset
 - Katetuotto
 - Työansio
 - Herkkyysanalyysi (hinta $\pm 20\%$, sato $\pm 20\%$)

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Työkalut ja laskelmien rakenne

Mistä löytää oikeat luvut?

- Omasta kirjanpidosta
- Kuittiseurannasta
- Markkinahintatiedoista
- Kokeilun aikaisista mittauksista (työaika, satonäytteet)

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Käytännön laskentaesimerkit

Uuden kasvin kokeilu (esim. härkäpapu vs. ohra)

- Tuotot (€/ha)
- Muuttuvat kustannukset
- Työmenekki
- Katetuoton vertailu
- Johtopäätös: millä satotasolla uusi kasvi on kannattava?

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Herkkyysanalyysi ja riskit

Mitä muuttujia kannattaa testata?

- sato
- tuottajahinta
- panoshinnat
- työaika

Yhden taulukon esimerkki:

- "Jos hinta laskee 15 %, pysykö kokeilu plussalla?"

Riskien tunnistaminen:

- tuotantotekniset riskit
- markkinariskit
- työmäärään liittyvät riskit

Mitä kokeilusta kannattaa mitata (minimipaketti)?

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Herkkyysanalyysi ja riskit

testaa +20 % ja -20 % muutokset

- onko kokeilu “herkkä” hintojen tai satojen vaihtelulle.

Testaa:

- hinta ↑ ja ↓ 20 %
- sato ↑ ja ↓ 20 %

- Jos kokeilu menee pienestä muutoksesta tappiolle, riski on suuri ja vaatii varovaisuutta.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

Yhteenveto

- Kokeilulaskelma ei ole monimutkainen — tärkeintä on **oikeat lähtötiedot**.
- Laske vain se, mikä muuttuu verrattuna nykyisiin käytäntöihin.
- Katetuotto/käyttökate kertoo taloudellisesta potentiaalista, nettotulos käytännön kannattavuudesta.
- Herkkyysanalyysi paljastaa riskit.
- Laskelma auttaa sekä omassa päätöksenteossa että tukirahoituksen perusteluissa.

Kokeile ja kehity
– uusia mahdollisuuksia maatilalle

 Suomen
Yrittäjäopisto

 LEADER
Aisapari

Euroopan unionin
osarahoittama

